

Η Κύπρος των πολλών κάστρων και θρόνων - a game of thrones

Φιλελεύθερός, 13 Ιανουαρίου 2014

Η ΕΛΛΕΙΨΗ οράματος και ουσίας σε όλα τα στρώματα της πολιτικής καταδυναστεύει την κυπριακή κοινωνία για πολλές δεκαετίες τώρα. Θα περίμενε κανείς, μετά τους κραδασμούς της «χρεοκοπίας/bail-in» και τις βροντερές διακηρύξεις των κυβερνώντων για αλλαγή, ότι επιτέλους οι νοοτροπίες του παρελθόντος θα έπαιρναν δεύτερη θέση στις εγωκεντρικές και μυωπικές ορέξεις των κομμάτων και πολιτικών αυτού του τύπου. Αλλά μερικά πράγματα δεν φαίνεται να μπορούν να αλλάξουν διότι η φυγόκεντρος δύναμη που τροφοδοτείται και περιστρέφεται γύρω από τις άμεσες πολιτικές επιδιώξεις των κομμάτων δεν αφήνει κανένα περιθώριο για μια νέα προσέγγιση που να επικεντρώνεται στην ουσία και τη ριζοσπαστική αλλαγή σε βάθος χρόνου για το καλό του τόπου. Ως εκ τούτου, ξαναγίναμε όλοι πρόσφατα κοινωνοί του φαινομένου της κομματοκρατίας και κουμπαρολογίας που χαρακτηρίζει και καταπιέζει την εξέλιξη στην κυπριακή κοινωνία. Και αναπάντεχα, όταν ανακοίνωναν τη μακρά λίστα των ημικρατικών και κυβερνητικά ελεγχόμενων οργανισμών και Αρχών, νιώσαμε ότι η Κύπρος έχει περισσότερα κάστρα και βασιλιάδες από οποιαδήποτε άλλη ευρωπαϊκή χώρα. Και διερωτάται κάποιος, με τόσους θρόνους και επίδοξους βασιλιάδες πώς είναι δυνατόν να βρεθεί αδιάβρωτος πολιτικός που να τα βάλει όλα κατά μέρος και να ασχοληθεί με αφοσίωση και επαγγελματισμό στον αντικειμενικό στόχο που είναι η ευημερία αυτού του τόπου και των παιδιών μας.

Και τα κάστρα δεν σταματούν εκεί. Η Κύπρος έχει 39 δήμους εκ των οποίων μόνο 30 είναι εν ενεργεία (9 αφορούν περιοχές στα κατεχόμενα εδάφη). Αυτοί οι τριάντα δήμοι απασχολούν πολλές χιλιάδες άτομα και έχουν συνολικό προϋπολογισμό που είναι πολλές φορές υψηλότερος από εκείνο αντίστοιχων ευρωπαϊκών δήμων ή και ακόμα με κατά πολύ μεγαλύτερο αριθμό πολιτών. Αυτό σημαίνει μεγάλη οικονομική αναποτελεσματικότητα και σπατάλη η οποία αργά ή γρήγορα μεταφέρεται στον φορολογούμενο. Επιπλέον, το διασπασμένο και αποσπασματικό σύστημα της τοπικής αυτοδιοίκησης στην Κύπρο οδηγεί σε επανάληψη του σταθερού λειτουργικού κόστους κάθε δήμου και αποτελεί πηγή συγκρούσεων μεταξύ δήμων και τροχοπέδη στην υλοποίηση σχεδίων έργων ανάπτυξης και κοινής ωφελείας, όπως δρόμους και τοποθεσίες εργοστασίου για ανακύκλωση αποβλήτων. Η Κύπρος δεν χρειάζεται αλλά ούτε μπορεί να υποστηρίξει και να καταστήσει βιώσιμους πέραν των 5-6 δήμων. Η αυξημένη αποδοτικότητα, οι οικονομίες κλίμακας που θα προκύψουν και η ικανότητα των λιγότερων σε αριθμό αλλά μεγαλύτερων δήμων να διαπραγματεύονται καλύτερα τις συμβάσεις και τις συμφωνίες χρηματοδότησης θα είναι μια τεράστια ώθηση στη χώρα και ενίσχυσή της στην προσπάθεια ανοικοδόμησης της οικονομίας.

Το πρόσφατο επεισόδιο με δείγματα ασυνέπειας λόγου και έργου και την επιστροφή στην παλιά πρακτική των παρεμβάσεων κομμάτων για διορισμούς ημετέρων φέρνει πίσω εφιάλτες και πληγώνει τις λιγοστές ελπίδες αισιοδοξίας που μας έχουν απομείνει για θεσμικές και ριζοσπαστικές αλλαγές. Η Κυβέρνηση έχει δώσει την εντύπωση ότι αποφασίζει ποιους βασιλιάδες θέλει να βάλει στους θρόνους και μετά αποφασίζει τα κριτήρια που φαίνεται να δικαιολογούν τις επιλογές της. Αλλά κι αυτό, εκ των πραγμάτων, δεν κατάφερε να το κάνει καλά. Η ίδια έχει με τις πράξεις και αποφάσεις της ξεπεράσει ακόμη και αυτές τις δικές της κόκκινες γραμμές που έθεσε, ή αν θέλετε, έβαλε τον πήχη ψηλά και πέρασε από κάτω.

Το πρόβλημα για μένα όμως δεν είναι ποιους διόρισε αλλά γιατί αρνείται ή τουλάχιστον διστάζει να κάνει τις τομές που πρέπει για να μειωθούν οι θρόνοι και το ρουσφέτι. Πώς είναι δυνατόν σύσσωμη η πολιτική ηγεσία μας σχεδόν να θεωρεί ότι το κακό θα διορθωθεί, έστω και μερικώς, με μπαλώματα όπως είναι η απόσπαση του δικαιώματος πρόσληψης και προαγωγής και η ανάθεσή του σε επιτροπές που θυμίζουν τριτοκοσμικές καταστάσεις. Όσο δύσκολο και αν είναι για μερικούς να το δεχτούν η λύση μόνο μια είναι. Να πέσουν οι θρόνοι και να σπάσουν τα κάστρα. Για να γίνει κάτι τέτοιο όμως χρειαζόμαστε ηγέτες με όραμα και αίσθηση αποστολής που είναι υπεράνω οποιωνδήποτε άλλων συμφερόντων και στόχων. Χρειαζόμαστε πολιτικούς που είναι διατεθειμένοι να θυσιάσουν το προσωπικό συμφέρον για το γενικό καλό. Δεν μπορεί η ουσία να θυσιάζεται συνεχώς στον βωμό του μικροκομματικού κέρδους και άλλων συμφερόντων. Δηλαδή πρέπει η πολιτική ηγεσία να είναι διατεθειμένη να κάνει πράγματα που μπορεί να μην είναι αρεστά σε αυτούς που τάχθηκε να εξυπηρετεί και από τους οποίους αρέσκεται να τη χειροκροτούν. Η εποχή του αντικειμενικά (και επαγγελματικά) σωστού για το γενικό καλό πρέπει επιτέλους να διαδεχθεί αυτήν του «αλληλοβολέματος». Η Κύπρος χρειάζεται πολιτικούς που είναι πρωτίστως ηγέτες και λιγότερο πολιτικοί.

** Ο Σαββάκης Κ. Σαββίδης είναι οικονομολόγος που ειδικεύεται στην οικονομική ανάπτυξη και τη χρηματοδότηση έργων. Ήταν πρώην ανώτερος διευθυντής στην Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως και έχει διατελέσει τακτικός επισκεπτόμενος λέκτορας στο πανεπιστήμιο του Harvard και Queen's του Καναδά.*
Author Page: <http://ssrn.com/author=262460>